

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

ŠESTA KORIZMENA NEDJELJA

BLAGOSLOVLJEN
ONAJ KOJI DOLAZI
U IME GOSPODNJE

OŽUJAK

ŠESTA KORIZMENA NEDJELJA

Ned. 2.

CVJETNICA

Franjo Paulski, Dragoljub,
Božidara

Pon. 3. Rikard, Radojko, Ratko, Siksto

Uto. 4. Izidor, Platon, Benedikt

Sri. 5. Vinko Fererski, Irena

Čet. 6. Irenej, Petar Veronski,
PrudencijePet. 7. Ivan de la Salle, Herman,
TeodorSub. 8. Dionizije, Timotej, Klement,
Diogen

Naslovnica:

Slika preuzeta s:

<https://www.moin-es-tibhirine.org>

mihael

10/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 10 (561);
šesta korizmena nedjelja, 2. travnja 2023.

Kontakt:

vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hrVinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Neće nas ostaviti u smrti 3

SLUŽBA RIJEČI

ŠESTA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA

Muka po mateju 4

HOMILIJA

Ponizi sam sebe 8

KATEHEZA

Isusov Veliki tjedan 10

Mali vjeronaučni leksikon 13

SPOMENDAN

Ivan Krstitelj de La Salle 17

IZ ŽIVOTA CRKVE

Tri platna - Kristove relikvije 18

NAŠI POKOJNI 20

Židovski kralj

Ovo je Isus, kralj židovski

Napokon! Cvjetnica otvara vrata Velikog tjedna, jedinoga u liturgijskoj godini koji ima prednost zvati se svetim.

Krenuli smo od Isusove pustinje i u ovih četrdeset dana odveo nas je na brdo preobraženja, na rub staroga siharskog zdenca, u društvo slijepca od rođenja, k Lazaru i njegovim sestrama. Možda naša svagdašnja pustinja nije bila samo tišina, molitva i meditacija... Možda je naš put „korizmenog oživotvorenja“ bio isprepleten svakidašnjim poslovima, roditeljem kojega zanima što se događa u mojoj kući, kolegom koji me neprestano ponižava, bolničkim hodnikom kojim prolazim svakog dana, telefonom koji zvoni a nikad ne donosi iščekivanu vijest...

Nema prihvatljivog opravdanja: to je naša pustinja! Besmisleno je sanjati otoke mira i antistresne zaklone... U našoj svakodnevnici trebamo naći prostor u kojem ćemo ostvariti vatrenu intimnost s Riječju i otkriti neobjavljeno lice Božje koje nam otkriva Isus, lice križa o kojemu danas razmišljamo uz predivne Matejeve stranice.

Događaji posljednjih, dramatičnih sati Isusova života, koje nam danas donosi liturgija, opisani su u prelijepom i bogatom tekstu.

Zaustavit ću se na natpisu postavljenom na križu: „Ovo je Isus, kralj židovski“. Istina je, Isus je kralj, ali potpuno drukčiji. On je kralj koji „zaposjeda“ glavni grad svojega kraljevstva Jeruzalem, ne u kraljevskoj kočiji koju vuku elegantni konji, nego na posuđenom magarcu. On je kralj koji između Judine izdaje i najave Petrove zataje daje sebe samoga u lomljenom kruhu i kaležu novog Saveza. On je kralj koji skida svoju odjeću, uzima ubrus i praćen začuđenim pogledima prisutnih klekne i pere prljave noge svojih učenika. On je slab i bespomoćan kralj, baš kao i svaki drugi čovjek. On je kralj koji je ostavljen sam, kojega su prijatelji napustili. On je kralj bez trona i žezla, gol i neprepoznatljiv, obješen na križu. On je kralj kojemu je potreban natpis da bi ga se prepoznalo.

No Matej iznenađuje podsjećajući nas da se u srcu toga obrnutog kraljevstva, u središtu događaja križa, otvara put pobjedi: zavjesa se hramska razdire i poganski vojnici shvaćaju da je razapet Sin Božji. Križ je zapravo to razdiranje, otkrivanje lica Božjega, on otvara put prepoznavanja.

Pada zavjesa. Bog više nije nedohvatljiv, skriven, prolazan.

Bog je tu, obješen na križu, zbog ljubavi.

Stoga, hrabro! Uđimo u Veliki sveti tjedan s pogledom uperenim u njega, u njegovu razapetu ljubav, u njegovu beskrajnu strast prema čovjeku.

Darujmo si malo tišine podno križa. Dopustimo da nam potres, o kojemu Matej govori, unese u dušu nemir kako bismo u svojoj vjeri iznova pronašli divljenje razapetom Bogu.

Evandjelje u procesiji s grančicama: Mt 21,1-11

Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje

Čitanje svetoga Evandjelja po Mateju

Kad se približiše Jeruzalemu te dođoše u Betfagu, na Maslinskoj gori, posla Isus dvojicu učenika govoreći: "Pođite u selo pred vama i odmah ćete naći privezanu magaricu i uz nju magare. Odriješite ih i dovedite k meni. Ako vam tko što rekne, recite: 'Gospodinu trebaju', i odmah će ih pustiti."

To se dogodi da se ispuni što je rečeno po proroku:

Recite kćeri Sionskoj:

Evo kralj ti tvoj dolazi,

krotak, jašuć na magarcu,

na magaretu, mladetu magaričinu.

Učenici odu i učine kako im naredi Isus. Dovedu magaricu i magare te stave na njih haljine i Isus uzjaha na njih. Silan svijet prostrije svoje haljine po putu, a drugi rezahu grane sa stabala i sterahu ih po putu. Mnoštvo pak pred njim i za njim klicaše: "Hosana Sinu Davidovu! Blagoslovljen Onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana u visinama!"

Kad uđe u Jeruzalem, uskomešao se sav grad i govorio: "Tko je ovaj?" A mnoštvo odgovaraše: "To je Prorok, Isus iz Nazareta galilejskoga."

Riječ Gospodnja

Evandjelje svetog Mateja liturgijske godine A koje se čita prije ophoda ne govori ni o kakvoj pobjedi, nego o skromnom narodnom slavlju. Ovo slavlje inicira sam Gospodin i preko njega evangelizira narod: govori koje je njegovo poslanje, njegova prava osobnost. Četiri evanđelisti donose ovaj izvještaj kako bi osnažili našu vjeru prije samog navještaja Muke. Od sve četvorice, samo Matej navodi proroštvo koje je dosta složeno.

Neke riječi podsjećaju na riječi iz Izaije 62,11: radost i slava Jeruzalema jest u tome da je udat za samog Gospodina. Mogu se usporediti tekstovi Hošee (poglavlja 1, 2 i 11) i Mateja 25,6: „Evo zaručnika, iziđite mu u susret“. Redak iz proroka Zaharije (9,9), pomno oblikovan od evanđelista: riječ je o kralju koji dolazi, magarac je kraljevska jahaća životinja, ali ovdje je riječ o mladunčetu magaričinu koje se tumači kao znak poniznosti. Matej naglašava poniznost onoga koji dolazi, uklanjajući iz navoda slavne karakteristike „pravičan i pobjedonosan“.

S druge strane, Matej više od drugih evanđelista naglašava veličanstvenost događaja; spominje mnoštvo koje je išlo ispred i iza Isusa. Isus je ponizni Spasitelj, ali je ispunjenje proroštva događaj za sav narod.

Riječ *Hosana* postala je jednostavan usklik kojim se moglo obraćati svakoj osobi, ali liturgija određuje kome je upućena i time obogaćuje njeno značenje. Reakcija svećenika i pismoznanaca (Mt 21,15-17) čini se da ukazuje na to kako su shvatili značaj Isusove uloge. Koliko se više Isus objavljuje, toliko više u njima budi osjećaj neprijateljstva te muka postaje neizbježna.

Služba riječi 275/14

Prvo čitanje: Iz 50, 4-7

Lica svojeg ne zaklonih od pogrda, ali znam da se neću postidjeti.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Gospodin Bog dade mi jezik vješt
da znam riječju krijepiti umorne.
Svako jutro on mi uho budi
da ga slušam kao učenici
Gospodin Bog uho mi otvori:
ja se ne protivih niti uzmicah.
Leđa podmetnuh onima što me udarahu,
a obraze onima što mi bradu čupahu,
i lica svojeg ne zaklonih
od pogrda ni od pljuvanja.
Gospodin Bog mi pomaže,
zato se neću smesti.
Zato učinih svoj obraz ko kremen
i znam da se neću postidjeti.

Riječ Gospodnja

U početnom dijelu Treće pjesme o Sluzi patniku iz Knjige proroka Izaije govori sâm Sluga koji je prikazan kao mudrac koji se pouzdaje u Boga. Božja se pomoć očituje u sposobnosti poučavanja. „Jezik vješt“ toga sluga dar je od Boga, koji sa sobom donosi i zadaću pomoći umornima. Nauk Božji, prije nego osudu, donosi okrjepu.

Tako Sluga Gospodnji djeluje u skladu s Božjim načinom djelovanja jer, kako isti prorok kaže na drugom mjestu, okrjepa umornih Božje je djelo. On „umornomu snagu vraća, jača nemoćnoga“, „onima što se u Gospodina uzdaju snaga se obnavlja“. Sluga može posredovati tu okrjepu zato što je i sam njome okrijepljen. I on sam svakodnevno, od ranoga jutra sluša Božju riječ. Tako Sluga priznaje da ništa što on čini nije njemu vlastito, nego sve dolazi od Boga i sve je u funkciji služenja Bogu i njegovim naumima. Njegovo je prvotno stajalište pouzdanje u Boga. Prva dva retka te pjesme i započinju spominjanjem imena Božjega: „Gospodin Bog“. Tako je Bog subjekt u oba retka, on je taj koji čini, koji nešto poduzima i koji ima inicijativu. Bog daje Sluzi sposobnost govora i otvara mu uši. Jedino što Sluga čini jest da se tomu nauku ne opire. Time Deuteroizaija slijedi nauk s početka Knjige Izaijine, gdje Bog kaže: „Htjednete l' me poslušati, uživat ćete plodove zemaljske. U buntovništvu ako ustrajete, proždrijet će vas mač.“ Tritoizaija pak dodaje: „Oni se odmetnuše, ožalostiše sveti Duh njegov. Zato im je postao neprijatelj i sâm je na njih zavojštio.“ Sluga Gospodnji ne uzmiče od Božje riječi, ali takvo stajalište slušanja i poslušnosti ima i svoje posljedice. Sluga prima udarce, čupaju mu bradu, vrijeđaju ga i pljuju, a on sve to mirno podnosi jer zna: „Gospodin Bog mi pomaže, zato se neću smesti.“ Sluga zna da je Bog na njegovoj strani i u muc i u nevolji.

Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Otpjevni psalam: Ps 22, 8-9.17-20.23-24

Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?

Svi koji me vide, podruguju se meni,
razvlače usne, mašu glavom:
Uzdao se u Gospodina, neka ga sad izbavi,
neka ga spasi ako mu omilje!

*****

Opkolio me čopor pasa,
rulje me zločinačke okružile.
Probodoše mi ruke i noge,
sve kosti svoje prebrojiti mogu.

*****

Razdijeliše među se haljine moje
i za odjeću moju baciše kocku.
Ali ti, Gospodine, daleko mi ne budi;
snago moja, pohiti mi u pomoć!

*****

A sada, braći ću svojoj
navješćivati ime tvoje,
hvalit ću te usred zbora.
- Koji se bojite Gospodina, hvalite njega!
Svi od roda Jakovljeva, slavite njega!
Svi potomci Izraelovi, njega se bojte!

*****

Autor psalma predstavlja pravednika koji trpi i koji je progonjen, ali je u svome iskustvu boli ispunjen nadom u Boga.

Simbolika psalma pripisuje se liku Krista raspetoga, i već u prvim riječima psalma (današnja antifona) nalazimo krik koji odražava njegovu veliku unutarnju bol. Molitelj se osjeća napušten od Boga, u tišini je pred Bogom koji se trenutačno čini odsutan, ali je opet vječito prisutan u svakoj nevolji. Ovakvo pouzdanje u Boga u neprijateljima budi još više zlobe te ih se naziva „čoporom pasa“, koji se naslađuju bolima patnika-pravednika. Opet, pred svim ovim nevoljama, osuđenik ne prestaje moliti i pouzdavati se u Božju pomoć, ne kako bi umakao smrti, već kako bi nakon smrti zadobio život vječni po uskrsnuću. „Hvalit ću te usred zbora“ treba predstavljati hvalu u Crkvi koja slavi uskrslog Gospodina.

Drugo čitanje: Fil 2, 6-11

Ponizi sam sebe ... zato Bog njega preuzvisi.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Filipljanima

Krist Isus, trajni lik Božji,
nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom,
nego sam sebe - oplijeni uzevši lik sluge,
postavši ljudima sličan;
obličjem čovjeku nalik,
ponizi sam sebe, poslušan do smrti,
smrti na križu.

Zato Bog njega preuzvisi
i darova mu ime,
ime nad svakim imenom,
da se na ime Isusovo *prigne svako koljeno*
nebesnikâ, zemnikâ i podzemnikâ.

I svaki će jezik priznati:

- Isus Krist jest Gospodin! –
na slavu Boga Oca.

Riječ Gospodnja

Pavao u Poslanici Filipljanima poziva članove te Crkve da budu složni, da istu ljubav njeguju, da budu jednostušni, da budu „jedne misli“. Sudeći prema tome pozivu, čini se da je zajednica u Filipima bila opterećena suparništvom i razdorima. Apostol ih stoga potiče da „u poniznosti jedni druge smatraju višima od sebe“. Kad ih poziva da isto misle, Pavao zna da je to moguće postići samo na jedan način, i to usklađujući svoje mišljenje s onim Kristovim, a ono se očituje u hvalospjevu Kristovu poniženju i uzvišenju. Krist je ponajprije opisan kao „trajni lik Božji“, čime se podsjeća na svojstva koja pripadaju njegovoj božanskoj naravi. On je, međutim, sama sebe „opljenio“ (grč. kenoo). Grčki izraz zapravo znači „isprazniti“, a od njega se izvodi pojam „kenoza“ kojim se označava Kristovo samolišavanje božanske slave koja mu je pripadala u njegovoj preegzistenciji, koja je očitovana na gori preobraženja i koja će se objaviti o njegovu uskrsnuću. Tako je Isus, svojevolum slab, postao sličan ljudima, „sluga“, ponižen do smrti na križu. To je dno njegova poniženja, ali i početak uzvišenja. Bog mu je darovao „ime nad svakim imenom“, ime „Gospodin“. To je ime Božje te mu se čitav svemir klanja. Valja primijetiti da se klanja „na ime Isusovo“, to jest klanja se njegovu čovječstvu. Odatle je vidljivo i uzvišenje čitavoga ljudskoga roda i osobito dostojanstvo što ga je u Kristu primio. U Kristovu vazmenom otajstvu, uključujući i muku i smrt, prepoznaje se pravo dostojanstvo ljudskoga roda.

Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Evangelje u misi: Mt 27,11-54

Čitanje svetoga Evanđelja po Mateju

Dovedoše dakle Isusa pred upravitelja. Upita ga upravitelj:

- *Ti li si kralj židovski?* On odgovori:

- *Ti kažeš.*

I dok su ga glavari svećenički i starješine narodne optuživale, ništa nije odgovarao. Tada mu reče Pilat:

- *Ne čuješ li što sve protiv tebe svjedoče?*

I ne odgovori mu ni na jednu riječ te se upravitelj silno čudio.

A o Blagdanu upravitelj je običavao svjetini pustiti jednoga uznika, koga bi već htjeli. Tada upravo bijaše u njih poznati uznik zvani Baraba. Kad se dakle sabraše, reče im Pilat:

- *Koga hoćete da vam pustim: Barabu ili Isusa koji se zove Krist?*

Znao je doista da ga predadoše iz zavisti.

Dok je sjedio na sudačkoj stolici, poruči mu njegova žena:

- *Mani se ti onoga pravednika jer sam danas u snu mnogo pretrpjela zbog njega.*

Međutim, glavari svećenički i starješine nagovore svjetinu da zaište Barabu, a Isus da se pogubi. Upita ih dakle upravitelj:

- *Kojega od ove dvojice hoćete da vam pustim?*

A oni rekoše:

- *Barabu!"*

Kaže im Pilat:

Što dakle da učinim s Isusom koji se zove Krist?

Oni će:

- *Neka se razapne."*

A on upita:

- *A što je zla učinio?*

Vikahu još jače:

- *Neka se razapne!*

Duro Seder, *Prva postaja*, <https://www.hkm-muenster.de/>

Kad Pilat vidje da ništa ne koristi, nego da biva sve veći metež, uzme vodu i opere ruke pred svjetinom govoreći:

- *Nevin sam od krvi ove! Vi se pazite!*

Sav narod nato odvrati:

- *Krv njegova na nas i na djecu našu!*

Tada im pusti Barabu, a Isusa, izbičevana, preda da se razapne.

Onda vojnici upraviteljevi uvedoše Isusa u dvor upraviteljev i skupiše oko njega cijelu četu. Svukoše ga pa zaogrnuše skrletnim plaštem. Spletoše zatim vijenac od trnja i staviše mu na glavu, a tako i trsku u desnicu. Prigibajući pred njim koljena, izrugivahu ga:

- *Zdravo, kralju židovski!*

Onda pljujući po njemu, uzimahu trsku i udarahu ga njome po glavi.

Pošto ga izrugашe, svukoše mu plašt, obukoše mu njegove haljine pa ga odvedoše da ga razapnu.

Izlazeći nađu nekoga čovjeka Cirenca, imenom Šimuna, i prisile ga da mu ponese križ.

I dođoše na mjesto zvano Golgota, to jest Lubanjsko mjesto, dadoše mu piti vino sa žuč pomiješano. I kad okusi, ne htjede piti. A pošto ga razapeše, razdijeliše među se haljine njegove bacivši kocku. I sjedeći ondje, čuvahu ga. I staviše mu ponad glave krivicu napisanu:

- *Ovo je Isus, kralj židovski.*

Tada razapeše s njime dva razbojnika, jednoga zdesna, drugoga slijeva.

A prolaznici su ga pogrđivali mašući glavama:

- *Ti koji razvaljuješ Hram i za tri ga dana sagradiš, spasi sam sebe! Ako si Sin Božji, siđi s križa!*

Slično i glavari svećenički s pismoznancima i starješinama, rugajući se, govorahu:

- *Druge je spasio, sebe ne može spasiti! Kralj je Izraelov! Neka sada siđe s križa pa ćemo povjerovati u nj! Uzdao se u Boga! Neka ga sad izbavi ako mu omilje! Ta govorio je: 'Sin sam Božji!'*

Tako ga vrijeđahu i s njim raspeti razbojnici.

Od šeste ure nastaje tama po svojoj zemlji - do ure devete. O devetoj uri povika Isus iz glasa:

- *Eli, Eli, lema sabahtani?* To će reći: -*Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?*

A neki od nazočnih, čuvši to, govorahu:

- *Ovaj zove Iliju.*

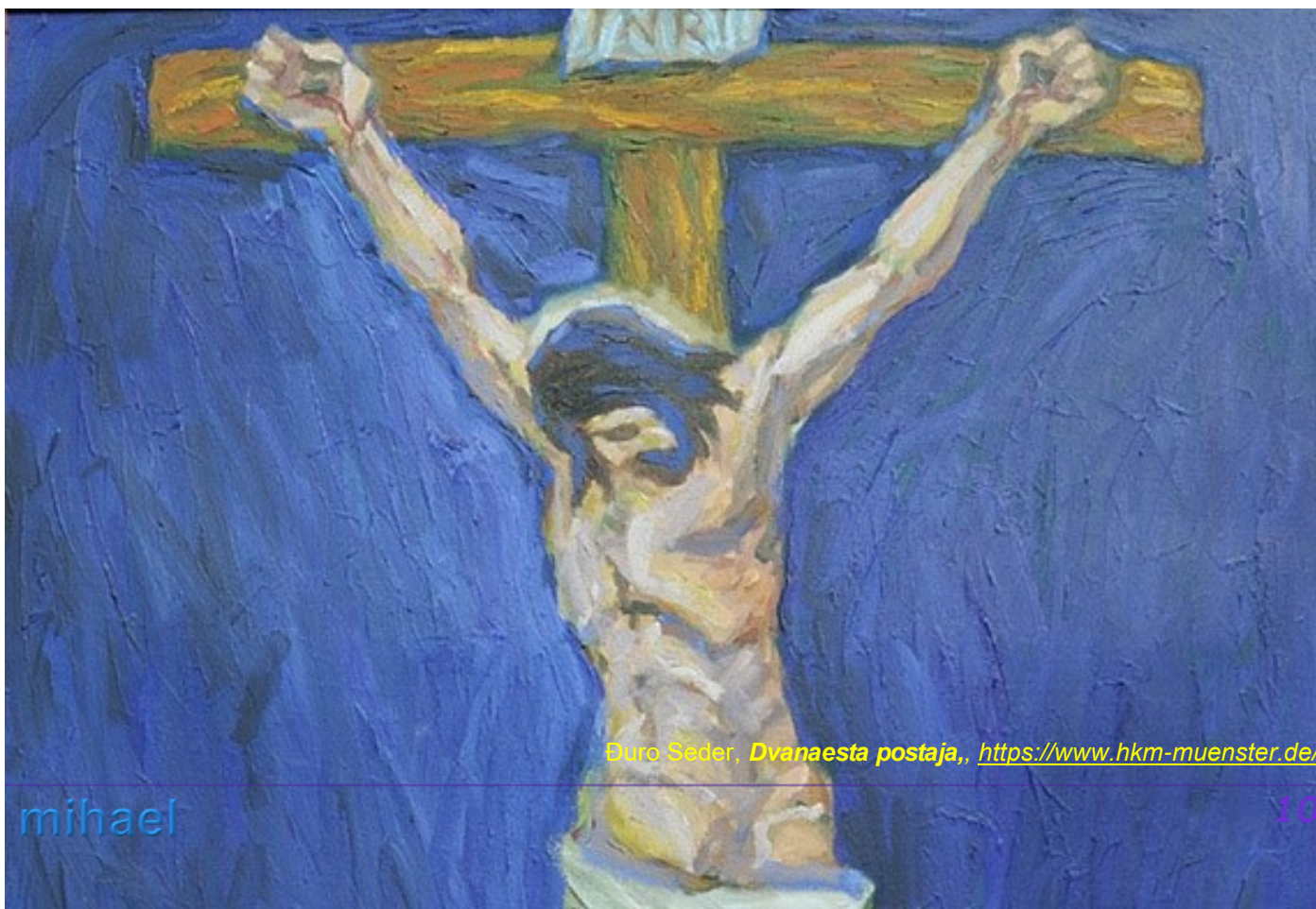
I odmah pritrča jedan od njih, uze spužvu, natopi je octom, natakne je na trsku i pruži mu piti. A ostali rekoše:

- *Pusti da vidimo hoće li doći Ilija da ga spasi.*

A Isus opet povika iz glasa i ispusti duh.

I gle, zavjesa se hramska razdrije odozgor dodolje, nadvoje; zemlja se potrese, pećine se raspukoše, grobovi otvoriše i tjelesa mnogih svetih preminulih uskrsnuše te iziđoše iz grobova nakon njegova uskrsnuća, uđoše u sveti grad i pokazaše se mnogima.

Riječ Gospodnja

Buro Seder, *Dvanaesta postaja*, <https://www.hkm-muenster.de/>

Matej je u svojoj povijesti muke više od ostalih evanđelista istaknuo nastajanje Crkve pod križem.

Samo on ima u povijesti muke zgodu o smrti Judinoj. Ona dobiva puno značenje iz Judina vladanja na oproštajnoj večeri. Kad je Isus najavio da će ga jedan od sustolnika izdati, apostoli se snuždeni glasno pitaju: "Da nisam ja, Gospodine?". Matej je to formulirao imajući na umu razbježavanje svih učenika. Svi su kukavički pobjegli i zato su na Isusovu najavu znali da Isus zna o njima više nego oni sami. Ponizno su pitali da nisu možda oni. Pitao je i Juda, a Isus mu je dao do znanja da zna za njegovu namjeru. Kad je Juda opazio da Isus neće učiniti čudo u prilog sebi te da mu predstoji sigurna nasilna smrt, vraća novac dobiven za izdaju i oduzima sebi život. Iako je - kao Petar koji je izašao nakon izdaje van i gorko zaplakao u znak spremnosti na obraćenje - znao da Isus nije zlopamtilo te da rado oprašta, nije smogao snage za ponizno kajanje. Matej bilježi da se po njegovoj izdaji ostvarilo proročanstvo o odbačenom vođi (usp. Zah 11, 12-13 i Jr 32, 6-9). Time se raskida savez između Boga i njegova naroda Izraela te otvara mogućnost za sabiranje pogana u novi narod Božji.

U procesu pred Rimljanima nije bilo dovoljno izaći s optužbom da se Isus pravi transcendentnim Mesijom Pomazanikom, koji je Sin Božji. Zato su tužitelji tu optužbu iskrenuli u političku: ako je Isus Mesija iz kraljevske loze Davidove, onda se pravi židovskim kraljem). U toku suđenja pred Pilatom upraviteljeva žena poručuje: "Mani se ti onoga pravednika jer sam danas u snu mnogo pretrpjela zbog njega". U njoj vidi Matej i prva Crkva s njime prvence pogana koji se zanimaju za Isusa i traže informaciju o njegovu pokretu, o kršćanstvu. To je još više naglašeno ispoviješću sastanka nakon izdahnuća Isusova: "Satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa vidješe potres i što se zbiva, silno se prestrašiše i rekoše: 'Uistinu, Sin Božji bijaše ovaj'".

Marko i Luka kažu da je ovu ispovijest izrekao samo satnik, a Matej ističe i njegova tri druga koji su od strane rimske vlasti bili zaduženi za javni red u toku izvršenja smrtno kazne nad osuđenikom. Pripisujući ispovijest pod križem svoj četvorici vojnika, Matej govori iz iskustva svoje Crkve sastavljene od obraćenih Židova i pogana. U Crkvu mogu ući svi koji pristaju uz Raspetoga kao Sina Božjega, kao Gospodina. Pritom se već kršteni trebaju tako ponašati prema zainteresiranim Židovima i poganima da oni poželeva u Crkvu ući i u njoj ostati.

Matej jedini spominje uskrsnuće mrtvih na Veliki petak. Sam potres, razdiranje hramskog zastora i ovo uskrsnuće mrtvih znakovi su kojima Božja priroda prati umiranje nevinog pravednika, kidanje Starog saveza i nastajanje Crkve kao zajednice Novoga saveza. Matej ne čeka uskrsno jutro da navijesti novi život uz Krista. On povezuje otajstvo križa i uskrsnuća. U svjetlu uskrsnog jutra vidi početak Crkve sabrane od Židova i pogana već pod križem Isusovim.

Ovakva povijest muke prema Mateju podsjeća nas najprije da je Crkva sastavljena od obraćenih grešnika poput Petra. Tko doživi svoju moralnu slabost i vjeruje kako mu Bog u Isusu oprašta, može u Crkvu ući i u njoj ponizno ustrajati. Nadalje, Crkva su svi oni koji se sabiru oko križa Isusova - Židovi i pogani. Isus je središte Crkve. To nikada ne smijemo smetnuti s uma, osobito u ovim danima Velikog tjedna.

Ponizi sam sebe

Isusova veličina je u činjenici da je poslušan volji Očevoj čak i onda kada ju ne razumije. Krepost se sastoji u poslušnosti, a grijeh je ohola svojevolačnost.

Isusova poslušnost se sastoji od otajstva utjelovljenja, čija dramatičnost se iskazuje u današnjem drugom čitanju iz Poslanice Filipljanima. Isus je spreman, radi čovjekova spasenja, poniziti sam sebe i oplijeniti se.

Ponizi sam sebe, poslušan do smrti

Isusova poslušnost je učinila da se dragovoljno preda u smrt radi nas ljudi. I to ne bilo kakvu smrt, nego onu koja jasno pokazuje kakvo poniženje grijeh predstavlja za čovjeka. Isus je ponizio sam sebe da ne bi svatko od nas bio zauvijek ponižen.

Ta svijest nikoga ne može ostaviti ravnodušnim. Čovjek koji je doista spoznao Božju ljubav želi uzvratiti na tu ljubav svojom ljubavlju.

Kristovo poniženje nam se nadaje kao uzor ponašanja. Za sudjelovanje u spasenju je potrebno lišiti sebe svega onoga što nas može odvrćati od Boga i prepustiti se njegovoj volji koja proizlazi iz njegove ljubavi prema nama.

Krist nam je u vazmenome otajstvu dao primjer. I pozvao nas je da ga slijedimo.

Ponajprije ga valja slijediti u predanosti volji Božjoj, a potom i u prihvatanju svih protivljenja koje mogu ići tako daleko da nam prijete i fizičkom likvidacijom. Pozvani smo zajedno s Kristom trpjeti.

Nije to iracionalni mazohizam, nego svjesno opredjeljenje koje zna da se po kvalitetnom prihvatanju križa stiže do cilja.

A cilj nam je uskrsnuće na život. Cilj nam je vječno zajedništvo s Bogom. Ako suumiremo s Kristom, možemo se nadati i suuskrsnuću s njim.

Cilj je moguće postići ako ne preskačemo faze putovanja. Ako do uskrsnuća stižemo preko prihvatanja Očeve volje i umiranja. Krist nas riječju i primjerom poučava, a na nama je da ga umom i srcem prihvatimo, kako bismo ga potom, u ovom prostoru i vremenu, mogli riječju i primjerom svjedočiti.

Muka Gospodina našega Isusa Krista

Izvjeshće o Kristovoj muci, smrti, ukopu i uskrsnuću je središnji dio svakog podučavanja u vjeri i naviještanja vjere pa tako i evanđeoskih izvještaja o Isusovom životu. Zato nam se danas, na početku Velikoga tjedna u kojemu slavimo godišnji spomen-čin vazmenoga otajstva, nudi promišljanje Isusove muke, onako kako ju je zapisao Matej, vođen Duhom Svetim.

Fra Ambroz Testen , <https://www.ofm-sv-jeronim.hrr>

Danas promislimo dvije stvari koje upadaju u oči dok promišljamo Muku Gospodina našega Isusa, Krista. Ponajprije se radi o silnoj strci i mnoštvu brzih, dinamičnih događaja zgusnutih u tako malo vremena. Pojavljuje se puno ljudi, mijenjaju se mjesta radnje i glavni akteri. I što se veća buka diže to Isusova šutnja postaje upečatljivija. Postoje neke riječi koje se čuju tek kada se prešute. Ponekad je potrebno zašutjeti, ako onaj kome želimo progovoriti nije u stanju čuti riječi koje bismo izrekli.

Druga stvar je silna lukavost kojom prvaci Izabranoga naroda rješavaju Nazarećaninov slučaj. Od naoko nepotrebnih sitnica s početka i kraja izvješća o Muci pa do različitih optužbi pred Velikim vijećem, odnosno pred rimskim upraviteljem. Imaju pripremljene opcije za svaku mogućnost. Ne prežu ni od očitih nelogičnosti samo da bi postigli cilj. Da bi makli onoga koji im je remetio planove i samozadovoljstvo.

S druge strane je primjer koji nam daruje Isus svojim ponašanjem.

Ono što oduševljava je količina Isusove ljubavi i brige za svakoga čovjeka koja se ne može zaustaviti ni ušutkati čak ni u trenutku dok podnosi muku i smrt. Isusov odnos prema apostolima, poglavito Petru i Judi, prema vojnicima i njegovim mučiteljima, nije samo romantični dodatak evanđeoskom izvješću, nego primjer i poziv da i mi činimo tako.

Druga stvar koja upada u oči u Isusovom ponašanju je dostojanstveno prihvaćanje muke i smrti. Pa čak i u trenutcima getsemanskih dvojbi. Njegova šutnja kada je trebalo šutjeti i nepokolebljivo svjedočenje za istinu i svoje poslanje kada je trebalo progovoriti, određuju nam mjeru našega odnosa i ponašanja.

Poticaaj je to da postanemo što sličniji onome koji je radi nas i radi našega spasenja postao ljudima sličan, obličjem čovjeku nalik.

<https://www.catholique88.fr/>

Isusov Veliki tjedan

Dok je za najveći dio Isusova života kronologija nesigurna i tek se kombinirajući različite podatke može doći do približne rekonstrukcije slijeda događaja, njegov posljednji tjedan može se rekonstruirati od dana do dana, a posljednja noć i posljednji dan gotovo od sata do sata. Zato je to veliki tjedan, velika noć i veliki dan, a događaji su slijedili otprilike ovako.

Ulazak u Jeruzalem.

Prvoga dana svoga posljednjeg tjedna Isus svečano ulazi u Jeruzalem. Do tada je djelovao u Galileji. S dvanaesticom svojih poimence izabranih učenika obilazio je selima i gradovima. Propovijedao je Božje kraljevstvo i pozivao ljude da se obrate i vjeruju evanđelju. Subotom je odlazio u sinagogu i ondje naučavao. Ozdravljao je bolesnike, izgonio zloduhe, oživljavao mrtvace, ali i bježao u osamu. Čak je više puta onima koje je izliječio zabranjivao da

ikome išta kazuju. Možda zato što je u svemu tome postojala opasnost da ga ljudi pogrešno shvate, i da sliku o njemu zatvore u okvir površnog zadovoljenja svojih prolaznih potreba.

Ipak, u Jeruzalem ulazi otvoreno i svečano kao kralj mira koji na magaretu jaši prostrtim putom, a narod mu oduševljeno kliče i maše cvijećem i zelenim granama. Izgleda kao da je sav svijet za Isusa.

No, još dok je djelovao u Galileji, identificirali su se i njegovi protivnici. Bili su to listom pismoznanci, farizeji, svećenički glavari i starješine. Zamjerali su Isusu što krši subotu jer je i na taj dan ozdravljao bolesnike i izgonio zloduhe. Nije se držao svih predaja koje su nalagale razna obredna pranja i tomu slično, a usto nije pokazivao nimalo sklonosti da se tuđinskoj rimskoj vlasti odupre silom. Tek pojedinci među tim narodnim vođama ističu se kao oni koji su u Isusu prepoznali kraljevstvo koje su iščekivali. Ostali su tražili kako da ga uklone. Na putu prema Jeruzalemu Isus je svojim učenicima o tome više puta otvoreno progovorio.

Jorge Cocco, *Isus naučava u prisposodobama*, <https://altusfineart.com>

Naučavanje u hramu.

Sljedećih nekoliko dana nakon svoga svečanog ulaska u Jeruzalem Isus u pratnji svojih učenika svakodnevno naučava u hramu. Odsjeli su u obližnjem mjestu Betaniji (vjerojatno kod Isusova prijatelja Lazara) i svako jutro odlaze u jeruzalemski hram. Ovdje je Isus prvoga dana napravio i jedan pravi incident. Prije nego je počeo naučavati, hram je očistio. Rastjerao je trgovce i mjenjače novca, koji su od Doma molitve napravili špilju razbojničku. No, glavari su u toj proročkoj gesti vidjeli opasnosti pomalo se počinje ostvarivati ono što je Isus ponavljao svojim učenicima na putu iz Galileje: *“Evo, uzlazimo u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavarima svećeničkim i pismoznancima. Osudit će ga na smrt, predati poganima, izrugati i popljuvati. Izbičevat će ga, ubit će ga, ali on će nakon tri dana ustati”* (Mk 10,33-34).

Tako, dok Isus naučava u hramu, pismoznanci i svećenički glavari traže zgodu kako da ga uhvate i pogube. Bilo bi najlakše kad bi Isus izustio nešto što zaslužuje smrt. Postavljaju pitanja: *odakle mu vlast?; treba li plaćati caru porez?; imali uskrsnuća mrtvih?; koja je najveća zapovijed u zakonu?* itd. No, ne uspijevaju

naći ništa što bi im olakšalo posao. Na koncu, nalaze saveznika u jednome od Dvanaestorice, Judi Išariotskom, iz čijega života s Isusom i ostalim učenicima do ovoga trenutka nije zabilježen ni jedan značajan detalj. Ne znamo ništa o tome kako je on doživljavao i shvaćao sve ono što je Isus činio i govorio u Galileji i u Jeruzalemu. Možda Isus nije ispunio njegova očekivanja? U kojem se trenutku razočarao? Mnoga pitanja ostaju otvorena, ali znamo da se u jednom trenutku Juda pokazao voljnim da za trideset srebrnjaka pomogne glavarima Isusa uhvatiti.

No, prije nego bude izdan i uhićen, Isus će sa svojim učenicima blagovati posljednju večeru.

Posljednja večera.

Svoje posljednje sate prije uhićenja i odvođenja na suđenje Isus provodi sa svojih dvanaest učenika. Zajedno blaguju pashalnu večeru u svečano pripremljenoj blagovaonici. Nakon svega što će se ubrzo dogoditi ta će večera i ubuduće ostati model njihova sastajanja.

Sada, dok još sjede za stolom, Isus im unaprijed govori kako će se svi oni te iste noći ponijeti prema njemu. Juda će ga

izdati, Petar zatajiti, svi se razbježati. Ali, kad uskrsne, on će opet ići pred njima u Galileju i bit će ponovno zajedno. Učenici na sve to reagiraju s nevjericom i čuđenjem.

K tomu, na samoj večeri događa se još nešto čudesno. Zajedno s navještajem izdaje, zataje, muke, smrti i uskrsnuća događa se čin u kojemu Isus učenicima već tada dariva svoju stalnu prisutnost. Isus uzima kruh i kaže *ovo je moje tijelo*, a onda vino i kaže *ovo je moja krv*, te daje svojim učenicima da jedu i piju. Nadalje tako trebaju činiti sami učenici, njemu na spomen. Premda učenici još sve ne razumiju, u tome kruhu i vinu Isus ih povezuje sa sobom i drži ih ujedinjene međusobno.

Ali, da bi istinski imali dijela s Isusom, učenici moraju učiniti još nešto: dopustiti Isusu da im opere noge, a onda i oni sami tako činiti jedan drugomu. “*Zapovijed vam novu dajem*”, kaže im Isus, “*Ljubite jedni*

druge; kao što sam ja ljubio vas tako i vi ljubite jedni druge”(Iv 13,34). I prati jedan drugomu noge trebaju činiti njemu na spomen.

Molitva u Maslinskom vrtu.

Ubrzo nakon svečane večere, na kojoj zajedništvo između Isusa i njegovih učenika kao da doseže vrhunac, dolazi do nagloga prekida. Pokazuje se da učenici još nisu sposobni za potpuno zajedništvo s onim koji se predaje u ruke ljudima (Mk 9,31).

Nakon što su otpjevali hvalospjeve i uputili se na Maslinsku goru, Isus sve više ostaje usamljen i ostavljen. Petar, Jakov i Ivan, trojica učenika koji su Isusu bili posebno bliski, spavaju dok se on moli Ocu da ga mimoide gorka čaša koju će uskoro morati popiti. Evanđelist Luka bilježi da mu se ukazao anđeo s neba, koji ga je ohrabrio, ali je njegov znoj svejedno kapao

Josip Biffel, *Posljednja večera*, <https://biramdobro.com>

Fra Ambroz Testen, <https://www.ofm-sv-jeronim.hr>

na zemlju kao kaplje krvi (Lk 22,43-44). Isus se obraća Ocu riječima „*tebi je sve moguće*“, ali u onome što slijedi kao da se pokazuje potpuna Božja nemoć.

Dolazi Juda sa stražarima, izdajnički ga poljubi, a ostali se učenici razbježaše. Isus je predan u ruke neprijateljima i ostaje sam. Počinje namješteni proces u kojemu Isus na potresan način doživljava što znači biti predan podlosti, zloći, mržnji i okrutnosti ljudi.

Suđenje.

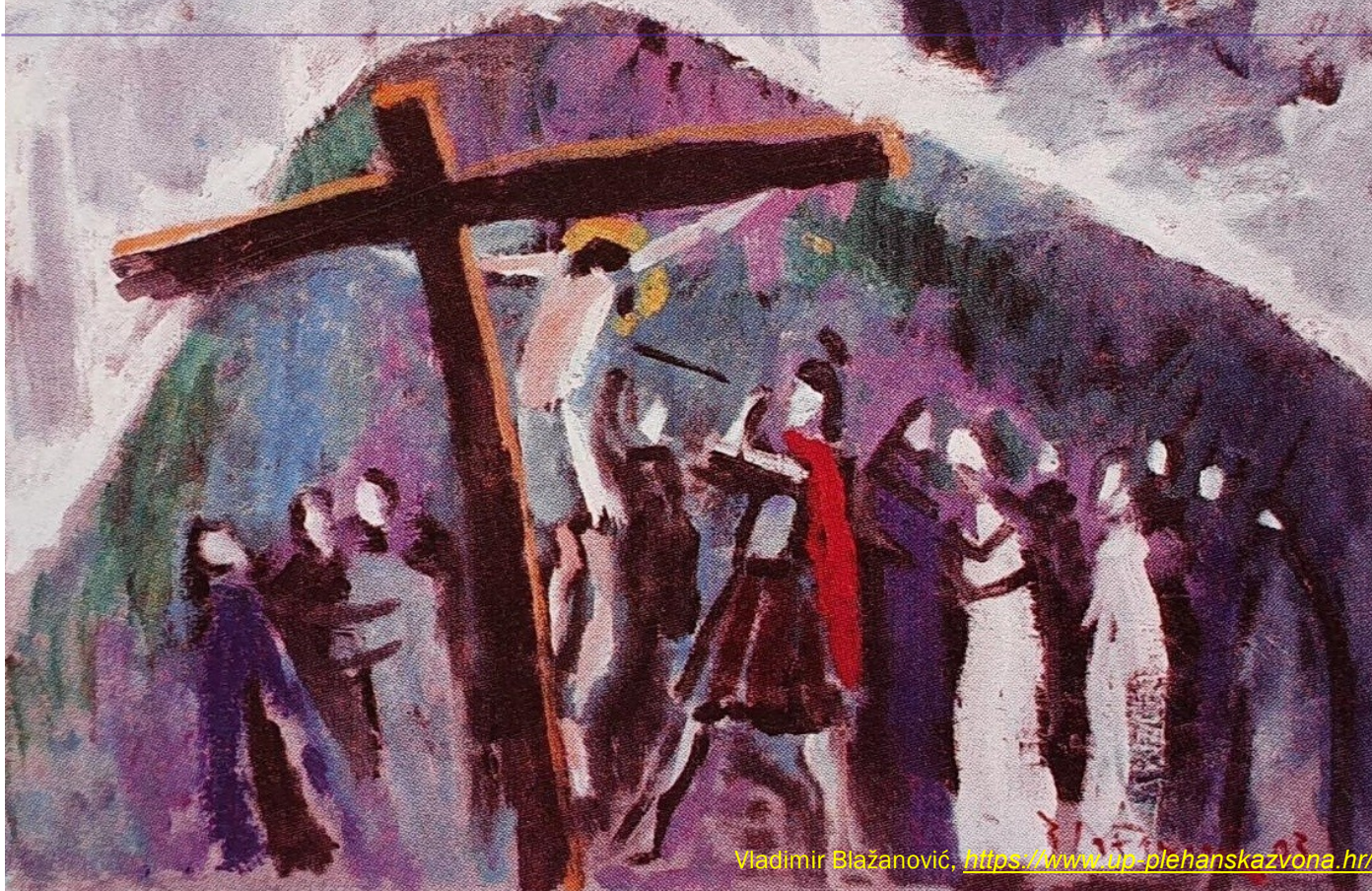
Pred židovskim velikim vijećem iznesene su optužbe “vjerske” naravi: “*Mi smo ga čuli govoriti: ‘Ja ću razvaliti ovaj rukotvoreni Hram i za tri dana sagraditi drugi, nerukotvoreni!’*” (Mk 14,58; usp. Iv 2,19), a pred rimskim namjesnikom Pilatom “političke”: “*Ovoga nađosmo kako zavodi naš narod i zabranjuje davati caru porez te za sebe tvrdi da je Krist, kralj*” (Lk 23,2).

Pilat zna da su optužbe lažne, ali se na kraju ipak ne ponaša dosljedno svome uvjerenju. Podliježe ucjeni i predaje nevina čovjeka da se razapne. Onaj isti narod koji

je pred koji dan Isusu oduševljeno klicao, sada je izmanipuliran i opredjeljuje se za “junaka” ubojicu imenom Baraba. Isusa pak prepuštaju rimskim vojnicima i oni se okrutno zabavljaju sa svojom žrtvom. Ismijavaju ga, bičuju, na glavu mu stavljaju trnovu krunu, a na leđa tovore križ i vode do mjesta gdje će biti razapet. U međuvremenu Juda se u očaju objesio, a Petar u strahu Isusa triput zanijekao.

Raspeće i smrt.

Kad je Isus noseći križ s drugom dvojicom nepoznatih osuđenika stigao na mjesto zvano Golgota, vojnici su mu svukli odjeću i podijelili je među sobom. Zatim su ga pribili na križ. Nakon njihova okrutnog ismijavanja goloruka čovjeka, riječ opet preuzimaju otprije poznati Isusovi protivnici: pismoznanci, starješine i svećenički glavari. Pozivaju ga da siđe s križa i tako pokaže svoju moć. Ako to učini, spremni su mu povjerovati. Ako je od Boga, neka ga Bog sad izbavi. Rugaju mu se i slučajni prolaznici. Čini to čak i jedan od razbojnika koji su s njime razapeti, dok drugi pokazuje

Vladimir Blažanović, <https://www.op-plehanskazvona.hr/>

gotovo nevjerojatno pouzdanje u nepravедno osuđenog Isusa i njegovo kraljevstvo. Za nagradu Isus mu još istoga dana obećava mjesto sa sobom u raj.

No, dok još visi na križu, izgleda da trijumfiraju razorne sile. Isusovo propovijedanje kraljevstva Božjeg izgleda promašeno, a prepustiti se Božjemu vodstvu besmisleno. Raspeti Isus na križu kao da bolno dokazuje koliko je zlo jače od dobra i smrt od života. U Isusovu se križu pokazuje kako je čovjekova destruktivna moć gotovo neograničena. Čovjek može sve razoriti, sve uništiti, sve ubiti. To je ono u čemu je čovjek najmoćniji. A Bog kao da je pred tim zlom nemoćan. Ili ga se možda to ništa ne tiče? Ili ga možda uopće nema? Sam Isus na križu vapi: *“Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?”* (Mk 15,34).

No, upravo taj krik napuštenosti otkriva nam gdje je Bog u svemu tome što se događa. Ondje gdje se čini nepravda i nasilje, gdje se ubija, ruši i uništava, Bog nema ništa s onima koji takvo što čine. Ondje je on prisutan samo u vapaju nevinih patnika i njihovu potpunu predanju u Božje ruke. Stoga Isus na križu izgovara i ove

riječi: *“Oče, oprosti im jer ne znaju što čine”* (Lk 23,34) i na kraju: *“Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj”* (Lk 23,46). Izdahnuo je i od toga trenutka iz ljudskih je ruku predan u ruke Božje. Ljudi su ga mogli još samo skinuti s križa i položiti u grob. I tu moć ljudskih ruku prestaje.

Pod križem.

Kako se opis Isusove muke i smrti približava kraju, sve više u prvi plan izbija grupa žena za koje odjednom saznajemo da su ga pratile cijelim putem iz Galileje. U Isusovoj mucu u kojoj trijumfira ljudska destruktivna moć, one su slika jedne druge ljudskosti. Nemoćne da išta učine kako bi zaustavile zaigrano kolo zla, čine ono najviše što mogu. Prate Isusa do kraja i - plaču. Među ženama je i Isusova majka Marija. Ona stoji pod križem i ne progovara ni riječi. Uz nju je Isusov ljubljani učenik, jedini od Dvanaestorice koji ga je dopratio do križa, i Isus ih povjerava jedno drugome.

Pogreb.

Nakon što je umro, Isusa s križa skida do ovoga trenutka nepoznati Josip iz Arimateje, židovski vijećnik, čovjek čestit i pravedan. Dosada je u strahu pratio Isusa kriomice, a sada se odvažio pred svima učiniti Isusu posljednje djelo milosrđa. Položio je Isusa u novi grob u vrtu blizu mjesta gdje je bio razapet. A žene su stajale i gledale u grob.

Izlazak iz groba.

Trećega dana poslije Isusove smrti, a prvoga u tjednu, nakon što su obdržale subotu, žene koje su bile pod Isusovim križem dolaze na grob da bi pomazale njegovo mrtvo tijelo. I nakon njegove smrti one žele biti s njime. No, u tome im je potrebna pomoć. Putem se pitaju tko će im odvaliti teški kamen s grobnih vrata.

Odgovor ih čeka. Kamen je odvaljen, a iz groba čuju poruku: *“Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu! Sjetite*

se kako vam je govorio dok je još bio u Galileji: ‘Treba da Sin Čovječji bude predan u ruke grešnika, i raspet, i treći dan da ustane’” (Lk 24,5-9).

Isus nije sišao s križa, ali je izišao iz groba. Smrt na križu izgledala je kao dokaz da su sve njegove riječi i djela samo iluzija. A sad se pokazalo da je iza svega što je činio i govorio stajao Bog.

U Isusovoj muci i smrti Bog se činio potpuno nemoćnim pred zlom koje može učiniti čovjek, a sada se pokazao jačim i od smrti.

Bog, za kojega se za vrijeme Isusove muke i smrti činilo da ga nema, pokazao se kao besmrtni Život.

Vjerno ići za Isusom sve do njegove smrti na križu izgledalo je kao posljednje oplakivanje propalih nada, a sada biti s Isusom znači biti u zajedništvu s o nim koji je pobijedio smrt. Žene i učenici duboko su potreseni.

Domagoj Runje, <https://www.svjetlorijeci.ba>

Eva Vukina, *Četnaesta postaja Isusa polažu u grob*, <https://hkm.hr/duhovnost>

Mali vjeronaučni leksikon

Molitvenik

Molitvenik, knjižica ili priručnik koji sadrži zbirku molitvenih tekstova za privatnu i liturgijsku uporabu. U ranoj Crkvi pa sve do XIII. st. jedini molitvenih bio je psaltir, jednako i za laike (Alkuinov molitvenik za Karla Velikoga). Pod utjecajem prosjačkih redova udomaćili su se molitvenici s molitvama za određene časove (lat. horae) u obliku brevijara. Molitvenici s molitvama, pobožnostima i pjesmama razvili su se u doba katoličke obnove (XVI. i XVII. st.) te sve više postaju odraz pučke pobožnosti. U to doba često sadrže i kratke sadržaje vjere (katekizam), a poslije misne obrede, molitve i pjesme. U novije doba jedan je od najraširenijih molitvenika liturgijski priručnik Nedjeljni misal (Messbuch, od 1884) Anselma Schotta. – Prvi protestantski molitvenik Mali katekizam (Kleiner Katechismus, 1529) sastavio je M. Luther; potonji su dosta slični katoličkima. U židovstvu postoje dvije vrste molitvenika: mahzor za blagdane i sidur za dnevne molitve.

Ivan Krstitelj de La Salle

27. ožujka

Ivan Krstitelj (Jean-Baptiste) de La Salle, "otac moderne pedagogije" i osnivač reda Školske braće (Institut braće kršćanskih škola). Plemićki sin, rodio se u 30. travnja 1651. u francuskom gradu Reimsu (Champagne-Ardenne). Svoj životni vijek proveo je u vrijeme francuskoga kralja Louisa XIV., „kralja sunca”. Kanonik katedrale u Reimsu od 15. godine, svećenik od 1678., doktor teologije od 1680., napustio je položaj kanonika i cijeli svoj život posvetio obrazovanju i odgoju djece i mladeži. Utemeljio je 1680. kongregaciju Školske braće, zasnovanu na djelovanju pobožnih učitelja laika. Ljudska zloća, nerazumijevanje i nezahvalnost nisu ga mogli slomiti i hrabro je podnosio sva poniženja. Za vrijeme velike gladi (1683.-1684.) vlastiti imetak razdijelio je siromasima.

Bio je osnivač i organizator mnogobrojnih škola za odgoj siromašne djece. Glavne su značajke njegove reforme odgoja besplatno školovanje širokih slojeva, primjena simultane, kolektivne metode umjesto individualne, sustav nižeg i višeg stručnog školstva, prve posebne više škole za učitelje, predavanja na materinjem, a ne na latinskom jeziku. Pedagoški pisac, znatno je utjecao na razvoj moderne pedagogije, a

njegova glavna djela su „Dužnosti kršćanina” (1703.) i „Vođenje škola” (1717.)

Premинуo je na 7. travnja 1719., u Saint-Yonu kod Rouena (Normandija). Papa Leon XIII. proglasio ga je 1888. blaženim, a 1900. svetim, dok ga je papa Pio XII. proglasio 1950. zaštitnikom svih učitelja. Zaštitnik je i odgojitelja, školskih upravitelja, te mnogih naselja, ustanova, učilišta, župa i crkava diljem svijeta. Njegovi sljedbenici, Braća kršćanskih škola ili de La Salleova braća, danas uspješno djeluju u 82 zemlje na svim kontinentima, u više od 1000 učilišta, s više od milijun učenika i studenata.

Sudarij iz Ovieda

Tri platna - Kristove relikvije

Nevjerojatna je podudarnost slika s triju platna koja se štiju kao Kristove relikvije

Torinsko platno, Sudarij iz Ovieda i Rubac iz Manoppella tri su platna za koja se vjeruje da su otisak Isusova lica, tijela i krvi, a njihova je podudarnost začuđujuća.

Samo tri platna na svijetu štiju se kao Kristove relikvije, dva u Italiji i jedno u Španjolskoj, na kojima je, kako se vjeruje, otisnut Isusov lik. Znanstvena istraživanja na njima dovela su do začuđujućeg rezultata podudarnosti triju otisnutih slika, donosi Aletea.

Najvažnija je i najpoznatija relikvija Torinskoga platna. Radi se o tkanini s uzorkom riblje kosti od oko 4,41 x 1,13 metra na kojoj je otisnuta dvostruka slika glave čovjeka koji je umro nakon niza mučenja koja su kulminirala raspećem.

Slika je obrubljena dvjema crnim crtama i nizom praznina; to su oštećenja uzrokovana požarom koji se dogodio u Chambéryju 1532. godine.

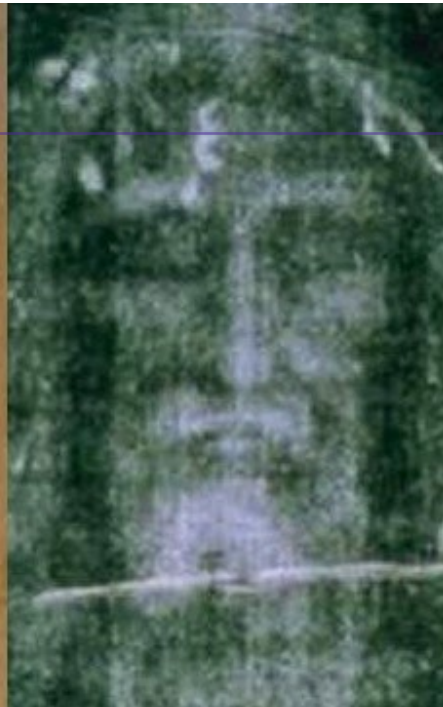
Prema predaji, radi se o platnu koje se spominje u evanđeljima i koje je poslužilo za povijanje Isusova tijela u grobu. Za ovu tradiciju, iako su na Svetom Platnu pronađene brojne potvrde znanstvenih istraživanja, još se uvijek ne može reći da je definitivno dokazana.

Postoji značajna podudarnost između izvještaja o Kristovoj mucii iz evanđelja i podataka koje možemo dobiti od Torinskog platna.

Od brutalnog bičevanja prije raspeća do krunjenja trnjem, s odsutnošću crurifragiuma (prebijanje koljena kako bi se ubrzala smrt, Isusove noge nisu bile slomljene poput dvojice razbojnika jer je neuobičajeno brzo umro, toliko da je Pilat bio zapanjen), sve do rane na prsima nanesene nakon smrti (rijetka pojava).

Sudarij iz Ovieda, platnenu tkaninu dimenzija 85 x 52 cm, navodno je koristio Josip iz Arimateje – nakon smrti Nazarećanina – kako bi skupio krv iz Isusovih usta i nosa. Čuva se u katedrali glavnog grada Asturije.

U svjetlu ovih rezultata, 1987. godine u Španjolskoj je osnovan CES, Španjolski centar sindologije, a 1989. novo ispitivanje relikvije dovelo je do detaljne rekonstrukcije događaja koji su uzrokovali stvaranje mrlja na platnu. Ova su istraživanja trajala pet godina s iznenađujućim rezultatima. Neka od njih tumače da je muškarac imao dugu kosu svezanu na potiljku i dugu bradu, rane na zatiljnom dijelu, zatvorena usta, slomljeni nos, rane na stražnjem dijelu zatiljka i tjemena; dio mrlja sastoji se od vode i krvi zbog smrti od plućnog edema, tipičnog za one koji umiru od gušenja, kao što se događa u slučaju raspeća.

Torinsko platno

Rubac iz Manoppella

Podudarnost

Torinsko platno i Sudarij iz Ovieda u Španjolskoj „ovijali su, s gotovo potpunom sigurnošću, tijelo iste osobe“. Do ovog je zaključka došlo istraživanje pri kojemu su uspoređene dvije relikvije kroz studiju koja se temelji na forenzičkoj antropologiji i geometriji.

Rad je izveo doktor likovnih umjetnosti i profesor kiparstva sa Sveučilišta u Sevilli Juan Manuel Miñarro u okviru projekta Španjolskog centra za sindologiju (CES) sa sjedištem u Valenciji.

Sveto Lice je slika sačuvana u Manoppellu u bazilici Svetog Lica. To je mekani veo koji prikazuje sliku muškog lica s dugom kosom i razdijeljenom bradom, za koju se vjeruje da je Kristova (povezuje se također s Veronikinim rupcem).

Horizontalne niti tkanine su valovite i jednostavne su strukture; osnova i potka, vidljive golim okom, međusobno se isprepliću i tvore obično tkanje. Mjere platna su 17 x 24 cm. To je slika muškog lica duge kose i razdijeljene brade, jedinstven slučaj u svijetu u kojemu je slika identično vidljiva s obje strane. Nijanse smeđe boje na slici, uz blagocrvenu boju usana, nemaju nikakav materijalni aspekt tj. nema nikakvih ostataka ili pigmenata boje.

Obrazi su nejednaki: jedan, zaobljeniji od drugog, znatno je natečen. Oči gledaju vrlo intenzivno u jednu stranu i prema gore. Stoga ispod šarenice vidimo bijelu očnu

jabučicu. Zjenice su potpuno, ali nepravilno otvorene. U sredini, iznad čela, nalazi se čuperak kose, kratke i valovite poput vrtloga.

Jedno lice

Prema studiji svećenika Enrica Sammarca i sestre Blandine Paschalis Schlömer na Licu iz Manoppella, preklapanjem ovih triju relikvija kronološkim putem dobiva se slika jednog te istog lica.

Ako, dakle, preklapimo Sudarij iz Ovieda, Sveto Lice iz Manoppella preko lica prikazanog na Torinskom platnu, čini se da se sve poklapa: rane, anatomske dijelovi, proporcije lica, znakovi muke. Osim što se krvna grupa AB podudara s Torinskim platnom, mrlje krvi savršeno se podudaraju s onima na Sudariju iz Ovieda i s tragovima koje nalazimo na Svetom Licu iz Manoppella, kako to u intervjuu za Tv 2000 (u nastavku od 2'40" i 5'40") pokazuje fra Paolo Colombari iz svetišta Svetog Lica u Manoppellu.

Tekst i slike: Tihana Semijalac, <https://hkm.hr/>

NAŠI POKOJNI

GABRIJEL KURUC,

PU primorsko - goranska, u službi, Bosanci, Duga Resa, 2. travnja 1998.

SAŠA RUŽIĆ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 3. travnja 1994.

MIRO MARČAC,

PU karlovačka, 4. travnja 1994.

JOZO MARKOTIĆ,

PU požeško - slavonska, Zagreb, 5. travnja 1994.

MARIO SELAK,

PU splitsko - dalmatinska, Južno bojište, 7. travnja 1992.

STJEPAN GRGIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Sisak, 9. travnja 1993.

POČIVALI U MIRU